

Lausuntopyyntö Lapin hyvinvointialueen hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelmasta 2026–2029

SL 31.03.2026

96/00.01.02.01/2026

Lapin hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystalveluiden lautakunta on päättänyt kokouksessaan 29.1.2026 varata yhteistyökumppaneille, sidosryhmille ja hyvinvointialueen toimielimille mahdollisuuden antaa lausunto hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelmasta 2026–2029 sekä siihen liittyvistä erillissuunnitelmista, **liite 1**.

Järjestämislain 7 § velvoittaa hyvinvointialuetta seuraamaan väestön elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä väestöryhmittäin ja laatimaan seurantatietoihin perustuvan alueellisen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman valtuustokausittain yhteistyössä kuntien kanssa. Laajaan hyvinvointisuunnitelmaan liitetään lakisääteiset erillissuunnitelmat: lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, opiskeluhuoltosuunnitelma, neuvolasuunnitelma, ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelma sekä ehkäisevän päihdetyön suunnitelma. Lisäksi Lapissa on laadittu erillinen saamelaisväestön hyvinvointia tarkentava suunnitelma väestöryhmäkohtaisen näkökulman varmistamiseksi.

Kemijärven kaupungin hyvinvointityöryhmä on käsitellyt suunnitelmat kokouksessaan 13.3.2026. Lisäksi kunnan opiskeluhuoltosuunnitelmaa valmisteleva työryhmä on tarkastellut alueellista opiskeluhuoltosuunnitelmaa sekä alueellista neuvolasuunnitelmaa kokouksessaan 16.3.2026. Näiden tarkastelujen perusteella esitetään lausuttavaksi seuraavaa:

Lausunto Lapin hyvinvointialueen hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman 2026–2029 toimenpideoosiosta

Lapin hyvinvointialueen hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma 2026–2029 on laadittu ja valmisteltu tiiviissä yhteistyössä kuntien kanssa. Suunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet ovat yhtenevät kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävän kanssa. Tavoitteet ovat realistiset ja toimenpiteet sellaisia, joiden toteuttamiseen kunta voi sitoutua. Tavoitteiden saavuttaminen ja toimenpiteiden laadukas toteuttaminen edellyttävät myös hyvinvointialueen sitoutumista. Arjen turvallisuus -painopisteen yhtenä tavoitteena on heikommassa asemassa tai syrjäytymisriskissä olevien henkilöiden tukeminen. Tavoitteen toteuttamiseksi on määritelty toimenpiteenä Kaikukortin käytön laajentaminen sekä yhteistyön tiivistäminen hyvinvointialueen ja kuntien välillä.

Jotta Kaikukortti-toiminta tavoittaa kaikki kohderyhmät, on välttämätöntä, että hyvinvointialue sitoutuu jakamaan Kaikukortteja palveluissaan asiakkailleen. Yhdenvertaisen kulttuurin puolesta ry:n Kulttuuria kaikille -palvelu koordinoi Kaikukortti-toimintaa valtakunnallisesti, ja heidän antamansa tiedon mukaan Lapin hyvinvointialue on ainoa hyvinvointialue, jonka vammaispalvelut eivät toimi Kaikukortin jakajatahona. Lisäksi kokemukset osoittavat, että Lapin hyvinvointialueella esiintyy paikkakuntaakohtaisia eroja siinä, mitkä palvelut jakavat Kaikukortteja.

Lausunto Lapin hyvinvointialueen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmasta 2026–2029

Lapin hyvinvointialueen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman laadinnassa kuntien kanssa tehtävää yhteistyötä tulee vahvistaa. Sekä

kunnilla että hyvinvointialueella on velvollisuus edistää lasten ja nuorten hyvinvointia ja terveyttä suunnitelmallisesti. Työn vaikuttavuus vahvistuu merkittävästi, kun molempien tahojen suunnitelmissa on huomioitu yhteiset tavoitteet ja toimenpiteet. Lausunnolla olevassa suunnitelmassa yhteistyö jäi vähäiseksi. Kuntien rooli ja yhteistyö ei tule suunnitelmassa riittävästi esille.

Lausunto Lapin hyvinvointialueen alueellisesta opiskeluhuoltosuunnitelmasta 2026–2029

Lapin hyvinvointialueen alueellisen opiskeluhuoltosuunnitelman 2026–2029 painopistealueet ovat ajankohtaisia ja kunnan kannalta merkityksellisiä. Suunnitelman valmistelu olisi ollut tarpeen tehdä tiiviimmässä yhteistyössä kuntien ja muiden koulutuksen järjestäjien kanssa. Hyvinvointialueen on tärkeää keskittyä lakisääteisten tehtäviensä hoitamiseen sekä varmistaa vastuunjaon selkeys erityisesti niissä asioissa, jotka kuuluvat muiden toimijoiden vastuulle, kuten koulujen järjestyssääntöihin liittyvät asiat ja opiskeluhuoltoryhmien toiminta.

Lausunto Lapin hyvinvointialueen alueellisesta neuvolasuunnitelmasta 2026–2029

Lapin hyvinvointialueen alueellinen neuvolasuunnitelma on laadittu ilman kuntien kanssa tehtävää yhteistyötä. Ennaltaehkäisevän työn näkökulmasta tiivis yhteistyö muun muassa varhaiskasvatuksen sekä järjestöjen kanssa on kuitenkin keskeistä. Suunnitelmassa ei myöskään kuvata konkreettisia toimenpiteitä, joita toteutetaan yhdyspintayhteistyössä. Lisäksi neuvolatyöryhmän rooli kunnan varhaiskasvatuksessa ja hyvinvointialueen yhteistyössä on merkittävä, mutta sen toiminta ei tule suunnitelmassa esille.

Lausunto Lapin hyvinvointialueen ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelmasta 2026–2029

Lapin hyvinvointialueen ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelman laadinnassa kuntien kanssa tehtävää yhteistyötä tulee vahvistaa. Sekä kunnilla että hyvinvointialueella on velvollisuus edistää ikääntyneen väestön hyvinvointia ja terveyttä suunnitelmallisesti. Työn vaikuttavuus paranee merkittävästi, kun molempien toimijoiden suunnitelmissa huomioidaan yhteiset tavoitteet ja toimenpiteet. Lausunnolla oleva suunnitelma kuvaa yhteistyötä niukasti. Lisäksi suunnitelmassa ei ole huomioitu järjestöjen tekemää merkittävää työtä ikääntyneiden hyvinvoinnin edistämiseksi.

Lausunto Lapin hyvinvointialueen alueellisesta ehkäisevän päihdetyön suunnitelmasta 2026–2029

Lapin hyvinvointialueen alueellisen ehkäisevän päihdetyön suunnitelma on valmisteltu huolellisesti yhteistyössä kuntien kanssa. Suunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet vastaavat kunnan ehkäisevän päihdetyön toteutusta. Tavoitteet ovat realistisia, ja toimenpiteet ovat sellaisia, joiden toteuttamiseen kunta voi sitoutua.

Saamelaisväestön täydentävästä hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma 2026–2029

Saamelaisväestön täydentävästä hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelmasta 2026–2029 ei Kemijärven kaupungilla ole lausuttavaa.

Valmistelija	Essi Maaninka-Mäkinen, hyvinvointikoordinaattori, 040 480 6093
Esittelijä	Sivistysjohtaja Tervonen Ilpo Kemijärvi
Päätösehdotus	Sivistyslautakunta antaa lausuntonsa Lapin hyvinvointialueen hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelmasta 2026–2029 sekä sen erillissuunnitelmista Kemijärven kaupungin hyvinvointityöryhmän lausuman mukaisesti.
Päätös	
Tiedoksi	Hyvinvointikoordinaattori Lapin hyvinvointialueen kirjaamo